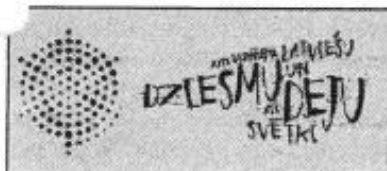

Dejotāji un dziedātāji auj kājas uz svētkiem

Līdz 5. jūlijam, datumam, ar kuru sāksies 2008. gada XXIV Vispārējo Dziesmu un deju svētku nedēļa, palikušas vairs tikai nedaudz vairāk par 80 dienām. Gatavošanās svētkiem izgājusi finiša taisnē. Svētku norises zināmas vairs ne pa datumiem, bet jau pa stundām. Ģimenes, darba kolektīvi, pašvaldības ir lepnas par saviem koristiem, dejotājiem, mūziķiem, folkloras kopu dalībniekiem, lietišķās mākslas pratējiem, kuri piedalīsies liepā dziesmu un deju dienās. Pārējie cer iekļūt skatītāju lomā kādā no daudzajām svētku norisēm. Diemžēl skandāls saistībā ar biļešu iegādi uz noslēguma koncertu krietni aptumšojis prieku par gaidāmajiem svētkiem. Kā informēja Preiļu rajona padomes kultūras darba organizatore, dziesmu svētku darba grupas vadītāja **Elvira Brovacka**, pašiem svētku dalībniekiem būs iespēja apmeklēt ģenerālmēģinājumu koncertus, bet, piemēram, folkloristiem stāvietās noskatīties noslēguma koncertu. Biļešu rezervācija dalībniekiem nebija paredzēta, ierobežotu skaitu — 40 — biļešu varēja pieteikt rajona vajadzībām. Noslēguma koncerts «Latvija — Saules zeme» paredzēts 12. jūlijā.

Lielle darbi padarīti

Repertuārs apgūts, tērpi sagatavoti nevainojami, dalībnieki pieņemti, stāstīja Elvira Brovacka.

Koriem un deju kolektīviem gatavošanās svētkiem ilga trīs gadu garumā, apgūstot un slīpējot repertuāru, regulāri piedaloties skaņās un koncertos, kuros bija iespēja salīdzināt savu līmeni ar citu kolektīvu sniegumu.

Darba grupas vadītāja ir gandarīta, ka pabeigts sarežģītais process — tapuši melnraksti katra dalībnieka identifikācijas kartes izgatavošanai, kam vajadzēja iesniegt ļoti precīzas ziņas par ik-

vienu personu un pieteikuma lapas aizpildīt atbilstoši standartam. Rīgas dome izrādījusi pretimnākšanu, un svētku dalībnieki ar identifikācijas kartēm sabiedriskajā transportā varēs braukt bez maksas. Bez tam karšu īpašnieki tās varēs izmantot kredīta par noteiktu summu saņemšanai dziesmu svētku laikā, pirms tam noslēdzot līgumu ar banku. Aizdevums būs bezprocentu ar noteikumu, ja nauda tiks atgriezta bankas norādītajā termiņā.

Deju kolektīviem gan vēl skate priekšā — 27. aprīlī, bet, spriežot pēc iepriekšējās skates rezultātiem, ir pamats uzskatīt, ka uz svētkiem tiks visi 16 rajonā esošie deju kolektīvi ar kopskaitā 343 dalībniekiem. Identifikācijas kartes tikušas gatavotas jau laicīgi, jo isajā laika posmā no skatēm līdz svētkiem tik lielu skaitu neviens neņemtos izgatavot, stāstīja Elvira Brovacka. Pirms nedēļas notikšajā tradicionālajā deju kolektīvu «Sadanci» bija redzams, ka gan jauniešu, gan vidējās paaudzes, gan senioru deju kolektīvu līmenis ir ļoti labs, vērtēja Elvira Brovacka. Svētkiem sagatavojušies rajona skolotāju kora «Latgale» un Līvānu novada kultūras centra senioru kora «Sendienas» dalībnieki, kā arī Preiļu Valsts ģimnāzijas jauniešu un Aglonas bazilikas kora skolas koris. Pērnā gada oktobrī sevi no vislabākās pušes rajona skatē parādīja visas desmit folkloras kopas, līdz ar to izcīnot tiesības piedalīties svētkos ar 207 dalībniekiem. Viņu uzstāšanās būs redzama 12. jūlijā — folkloras dienā Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā. Godu būt starp svētku dalībniekiem ar savu kvalitatīvo darbu izpelnījušies arī Līvānu novada tautas lietišķās mākslas studija «Dubna». Šavukārt Preiļu novada kultūras centra mūzikas un mākslas skolas pūtēju orķestris — bērni — kuplīnās Preiļu rajona kolektīvu prezentāciju kopīgajā svētku gājienā. Šogad gājiens notiks svētku sākumā — 6. jūlijā.

Liela daļa no svētku dalībniekiem ir strādājošie, viņiem bija jāvienojas ar saviem darba devē-

jiem par brīvdienu vai atvaļinājuma piešķiršanu, vai arī par iespēju, ja darbs mainās, grafiku izkārtot tā, lai cilvēki varētu kopā ar savu kolektīvu tikt uz svētkiem. Vairākos gadījumos darba devējiem Preiļu rajona padomes vārdā rakstīti lūgumi izrādīt pretimnākšanu saviem darbiniekiem. Darba devēji lielākoties izturējies ar sapratni.

Ēdināšanas izdevumus apmaksā valsts un rajona padome

Katra svētku dalībnieka vienas dienas izdevumiem no valsts atvēlēti pieci lati — 3,5 lati ēdināšanai un 1,5 lati naktsmitnes apmaksāšanai. Rajona padome no sava budžeta piešķir papildus līdzekļus — trīs latus dienā katra svētku dalībnieka ēdināšanai, kā arī apmaksās organizatoriskos un saimnieciskos izdevumus, policijas, medicīnas darbinieku pakalpojumus, svētku gājiena noformēšanas, darba grupas izdevumus. Pašvaldības segs transporta izdevumus.

Folkloras dienas scenāriju sagatavojusi Anna Kārkle

12. jūlijā paredzēta Folkloras diena Latvijas Etnogrāfiskajā Brīvdabas muzejā. Atbilstoši vietējām tradīcijām tiks izspēlētas situācijas Latgales, Vidzemes, Zemgales un Kurzemes sētās, piemēram, dažādi mājas darbi, talkas, ēdienu gatavošana, kāzu norise. Scenārija vienas dienas norisei Latgales sētā gatavošana bija uzticēta **Annai Kārklei**, Dienvidlatgales folkloras kopu koordinatorei, Līvānu 1. vidusskolas folkloras kopas «Ceiruleits» vadītājai, kas iejutīs arī Latgales pirmās sētas saimnieces lomā. Šajā sētā dienas darbos un vakara norisēs iedzīvosies kopas «Mūderniki», «Ceiruleits», «Leiči», «Jumaleņa», «Vydsmuīža», «Naktineica», «Vecvārkava» no Preiļu rajona pašvaldībām, kā arī folkloras kopas no Rēzeknes, Viļāniem, Daugavpils, Dagdas un citām Latgales

● Līvānos notika seminārs «Ceļā uz Dziesmu svētkiem», tā darba kārtībā bija jautājums par folkloras dienas norisi Brīvdabas muzeja Latgales sētā. Attēlā semināra dalībnieces praktiskajā tradicionālās dziedāšanas nodarbībā, ko vadīja etnomuzikoloģe **Anda Beitāne**.

vietām. Līdzīgi ritēs diena arī otrajā Latgales sētā, kurā darbus un ieražas rādīs Balvu un Ludzas rajonu kolektīvi. Tīks demonstrēti desmitiem darbu, ko izsenis darijuši mūsu senči, — sviesta kuļšana, pinekļu pišana, karošu grebšana, malšana ar rokas dzirnavām, drēbju velšana, siena kaltēšana, alus darišana un citi, demonstrējot attiecīgos darba rīkus un to pielietojumu. Gan pirmajā, gan otrajā sētā dienas darbi beigsies ar «precinieku atbraukšanu», «ligavas izdošanu» un «kāzu lustēm».

Bagāto Latgales folkloras pūru divās sētās neizrādīt, tāpēc Etnogrāfiskajā muzejā darbosies arī Tīrgus laukums, kurā tīrgus sievas lomā būs Līvānu novada kultūras darba organizatore Terēzija Rubene kopā ar folkloras kopām «Turki», «Dzeipurs», «Rūtoji», «Vecvārkava» no Preiļu rajona, Naujenes, Baltinavas, Upītes, Mežvidu un citiem etnogrāfiskajiem ansambļiem. Tīrgus laukumā darbosies tirgotāji — amatnieki — no visiem Latgales rajoniem. Amatnieki rādīs savas prasmes.

Diena Latgales sētā beigsies ar

zaļumballi un dziedāšanu, spēlēs visi Latgales muzikanti. Kopumā Latgali dziesmu svētkos pārstāvēs 36 folkloras kopas ar vairāk nekā 600 dalībniekiem.

«Viss sākas no mājām. No vietas, kur esi dzimis un audzis, kur savu dzīvošanas prieku un spēku sajūti. Dalīsimies ar to mīlestību, kas tiks savesta šeit, Brīvdabas muzejā no katras atsevišķas mājas Latgales pusē. Mājas, kur rīta cēlienā tiek sadalīti dienas darbi. Mājas, kur pagalms pielietis ar bērnu smiekliem. Mājas, kur atmiņā atāust agrie ganu rīti. Mājas, kur ar talkām tiek rakti kartupeļi, pļauts siens, labība un mēsli vestī. Mājas, kur sendienās kurināta pirts un sakopta māja. Mājas, kur velētas drēbes un balināti krekli. Mājas, kur cepta rudzu maize, siets ķimeņu siers, brūvēts putojošs alutiņš. Mājas, kur pūrs locīts un tautās izdota meita. Mājas, kur vakda saskaņa ar Dabu, Dievu un līdzcilvēkiem. Turēsimies pie tās mīlestības, ko mūsu senči ielikuši mūsu lielajām mājasvārdā — Latgale! Radīsim šo mājas, sētas, Latgales izjūtu Etnogrāfiskajā brīvdabas muzejā,» rakstījusi Anna Kārkle savā scenārijā.